

กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*
STRATEGIES FOR DEVELOPING EDUCATIONAL MANAGEMENT
FOR EMPLOYMENT, WELFARE SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION

สุวิษฐา ชินธนาชุกิจ

Suwitchaya Chintanachukit

อนุชา กองพ่วง

Anucha Kornpuang

ปกรณ์ ประจัญบาน

Pakorn Prachanban

สธิพร เชาวนชัย

Sathiraporn Chaowachai

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Naresuan University, Thailand

E-mail: sao-atom@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น กำหนดประเด็นกลยุทธ์และแนวทางในการจัดการศึกษา 2) สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษา 3) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน 1) ประเมินความต้องการจำเป็นกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 319 คน กำหนดประเด็นกลยุทธ์จากการ SWOT Matrix และสัมภาษณ์แนวทางผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน 2) ยกร่างกลยุทธ์และตรวจสอบร่างกลยุทธ์ ด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน 3) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ในภาพรวม เท่ากับ 0.172 กำหนดเป็น 6 ประเด็นกลยุทธ์ 20 กลยุทธ์ สัมภาษณ์แนวทาง ได้ 6 ประเด็น กลยุทธ์ 22 กลยุทธ์ 69 กลวิธี 76 ตัวชี้วัด 2) กลยุทธ์การจัด

* Received 9 August 2021; Revised 2 September 2021; Accepted 6 September 2021

การศึกษาเพื่อการ มีงานทำ 5 ประเด็นกลยุทธ์ คือ 2.1) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อการมีงานทำให้มีประสิทธิภาพ 2.2) พัฒนานุเคราะห์ในการจัดการศึกษาเพื่อการมี งานทำอย่างมืออาชีพ 2.3) เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และ แหล่งเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ 2.4) ส่งเสริมการจัด การศึกษา เพื่อการมีงานทำอย่างมั่นคงและยั่งยืน 2.5) สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ, โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

Abstract

The objectives of research article were: 1) to study the needs, define strategy issues, and guidance 2) to create educational management strategies, 3) to assess the feasibility and utility of an education management development strategies for employment school of education under the office of special education administration. This is 3 steps research and developmen. 1) Evaluation of needs with 319 school administrators, teachers, define strategic issues from SWOT Matrix, and interview with 4 experts. 2) Drafting the strategy and examine the draft strategy with connoisseurship 9 experts. 3) Assess the feasibility and utility of an education management development strategy with 108 school administrators. The data was analyzed using percentage, mean, standard deviation statistics, priority need index, and content analysis. The research results revealed that: 1) The needs for education to provide employment overall was 0.172. Formulation of strategic issues 6 strategies issues, 20 strategies. Interviewing guidelines for organizing education for employment 6 strategies issues, 22 strategies, 69 strategies, and 76 indicators. 2) Strategies for Developing Education for employment, consisting of 5 strategies issues that: 2.1) Develop the quality of education management for effective employment. 2.2) Develop personnel in education management for professional employment. 2.3) Enhance the management of budgets, materials, and learning resources in the management of education for having a job effectively. 2.4) Promote education management for stable and sustainable employment. 2.5) Build participation in education management for effective employment. 3) The results of the assessment of the feasibility and utility of

the strategies for developing employment education. The overall is at a high level.

Keywords: Strategies, Educational Management for Employment, Welfare School

บทนำ

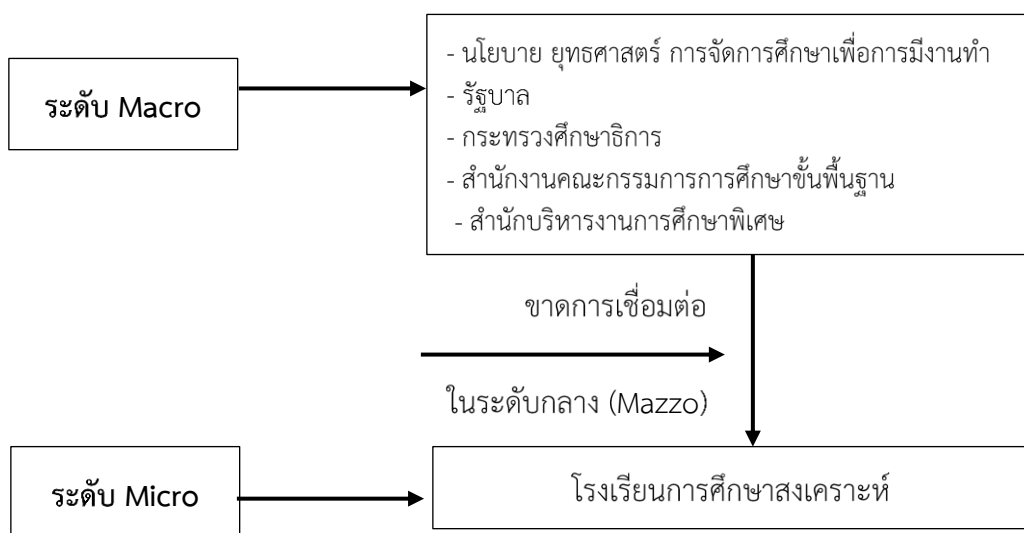
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 7 กล่าวไว้ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ และกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการมีงานทำในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในกลยุทธ์ข้อที่ 3 พัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวชี้วัดข้อที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สายอาชีพได้รับการพัฒนาให้มีทักษะวิชาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต และตัวชี้วัดข้อที่ 5 จำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคี/โครงการบูรณาการการเรียนกับการทำงาน (Work & Integrated Learning: WIL) เพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่ 3.1 ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

จากนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 2 ข้อ คือ 1) ส่งเสริมระบบทวิศึกษา 2) ส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน ในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยการส่งเสริมการสอนอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม อาชีพระยะสั้น และระบบทวิศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559) แต่จากรายงานการประเมินโครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559) พบว่า การจัดการเรียนการสอนอาชีพในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาครูขาดทักษะการสอนอาชีพ หลักสูตรอาชีพมีน้อยไม่สอดคล้องกับความ

ต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนไม่มีทักษะพื้นฐานด้านอาชีพรวมถึงทักษะการทำงานที่ดี ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ในการสอนอาชีพ

แม้ว่าจะมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ก็มีการดำเนินการ แต่ผลการดำเนินการยังไม่บรรลุตามที่คาดหวัง ซึ่งอาจจะมาจากหลายสาเหตุ และสาเหตุที่สำคัญ คือ การขาดความเชื่อมต่อและขาดความสอดคล้อง (Alignment) ในระดับนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด มาสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษานั้นยังขาดการเชื่อมต่อ ระดับกลาง (Mazzo Level) ซึ่งจากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ในกรณีโครงสร้าง และลำดับขั้นตอนของนโยบายมีส่วนบังคับบัญชาหลายชั้น จำเป็นต้องมี “ข้อต่อ” ระดับกลาง (Mazzo) ระหว่างการนำนโยบายจากส่วนบนหรือหน่วยงานต้นสังกัด (ระดับ Macro) เชื่อมต่อมาสู่การปฏิบัติของระดับพื้นที่หรือสถานศึกษา (ระดับ Micro) (ระพีพรรณ คำหอม, 2556) ซึ่งสายบังคับบัญชาของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นดังนี้

ภาพที่ 1 สายบังคับบัญชาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่ากลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำจะสามารถสร้างนักเรียนให้มีทักษะอาชีพ มีคุณลักษณะตามที่สถานประกอบการต้องการ เป็นผู้ประกอบการได้ในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์สามารถนำไปบริหารเชิงกลยุทธ์พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น กำหนดประเด็นกลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 11 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 286 คน รวมทั้งสิ้น 319 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยใช้สูตร Priority Needs Index Modified (สุมิตล ว่องวาณิช, 2558) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ด้วยการ SWOT Matrix และสัมภาษณ์แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้บริหารระดับสูงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่สถานศึกษาผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหาร

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ไม่ต่ำกว่า 4 ปี ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์และการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มากร่างกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ กลวิธี และตัวชี้วัด และตรวจสอบร่างกลยุทธ์ฯ ด้านความเหมาะสม โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติม และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 36 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 72 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นำเสนอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ด้านนโยบาย โครงสร้าง และการบริหารจัดการ	3.83	0.60	มาก	4.43	0.50	มาก	0.157	4
2	ด้านวิชาการ	3.72	0.75	มาก	4.36	0.57	มาก	0.172	2
3	ด้านบุคลากร	3.82	0.76	มาก	4.37	0.59	มาก	0.144	6
4	ด้านงบประมาณ	3.80	0.81	มาก	4.37	0.62	มาก	0.150	5
5	ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้	3.70	0.86	มาก	4.37	0.64	มาก	0.181	1
6	ด้านเครือข่ายความร่วมมือ	3.74	0.85	มาก	4.37	0.63	มาก	0.168	3
รวม		3.72	0.75	มาก	4.36	0.57	มาก	0.172	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.172 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified} = 0.181$) รองลงมาได้แก่ ด้านวิชาการ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.172$) และด้านบุคลากร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.144$)

1.2 ผลการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยการวิเคราะห์ SWOT Matrix ได้ 6 ประเด็นกลยุทธ์ 20 กลยุทธ์

1.3 ผลการศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ 6 ประเด็นกลยุทธ์ 22 กลยุทธ์ 69 กลวิธี และ 76 ตัวชี้วัด

2. ผลการสร้างกลยุทธ์และการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.1 ผลการยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำยกร่างกลยุทธ์ ได้ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และ 6 ประเด็นกลยุทธ์ 22 กลยุทธ์ 69 กลวิธี และ 76 ตัวชี้วัด

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าได้ 1 วิสัยทัศน์ 3 พันธกิจ 3 เป้าประสงค์ 5 ประเด็นกลยุทธ์ 15 กลยุทธ์ 37 กลวิธี และ 37 ตัวชี้วัด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ มุ่งจัดการศึกษาทุกระดับให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานการทำงาน มีงานทำและการเป็นผู้ประกอบการ

พันธกิจ

1. บริหารจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการสอน ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานการทำงาน มีงานทำและการเป็นผู้ประกอบการ
3. สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

1. โรงเรียนบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำที่มีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการสอน ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานการทำงาน มีงานทำและการเป็นผู้ประกอบการ
3. โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 3 กลวิธี และ 3 ตัวชี้วัด

กลยุทธ์ที่ 1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ของการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (1 กลวิธี 1 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 1.2 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ กับสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก (1 กลวิธี 1 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ด้วยวงจรคุณภาพ PDCA (1 กลวิธี 1 ตัวชี้วัด)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมืออาชีพ ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์ 4 กลวิธี และ 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาครู บุคลากร ให้มีทักษะการสอนอาชีพอย่างมืออาชีพ (4 กลวิธี 4 ตัวชี้วัด)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ
งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมี
ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 6 กลวิธี และ 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
งบประมาณในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (3 กลวิธี 3 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (3 กลวิธี 3 ตัวชี้วัด)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงาน
ทำอย่างมั่นคงและยั่งยืน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ 17 กลวิธี และ 17 ตัวชี้วัด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 4.1 เพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนให้
เป็นผู้ประกอบการ (2 กลวิธี 2 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 4.2 พัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานและ
ทักษะฝีมือของผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน (3 กลวิธี 3 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 4.3 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการ
มีงานทำให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของท้องถิ่น และการ
เปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล (2 กลวิธี 2 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 4.4 เสริมสร้างคุณภาพกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนอาชีพใหม่ ๆ ที่ทันสมัย (5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 4.5 พัฒนาคุณภาพการวัดและประเมินผล
การจัดการเรียนการสอนอาชีพ (3 กลวิธี 3 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 4.6 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการ
จัดการเรียนการสอนอาชีพ (2 กลวิธี 2 ตัวชี้วัด)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
เพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 7 กลวิธี และ 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 5.1 ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย
และหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (2 กลวิธี 2 ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 5.2 สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการ
ในชุมชนสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (2 กลวิธี 2
ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ 5.3 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย
การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (3 กลวิธี 3 ตัวชี้วัด)

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับความเป็นไปได้และระดับความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม

รายการ	ความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์			ความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธ กิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
วิสัยทัศน์	4.50	0.78	มาก	4.48	0.80	มาก
พันธกิจ	4.39	0.72	มาก	4.33	0.78	มาก
เป้าประสงค์	4.41	0.82	มาก	4.37	0.83	มาก
ประเด็นกลยุทธ์	4.37	0.76	มาก	4.39	0.81	มาก
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1	4.47	0.71	มาก	4.35	0.87	มาก
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2	4.43	0.76	มาก	4.31	0.87	มาก
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3	4.37	0.78	มาก	4.43	0.79	มาก
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4	4.23	0.81	มาก	4.37	0.80	มาก
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5	4.35	0.75	มาก	4.47	0.73	มาก
รวม	4.42	0.77	มาก	4.39	0.81	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็น กลยุทธ์ ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.78) รองลงมา ได้แก่ เป้าประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.82) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.76) ส่วนภาพรวมของความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พันธกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.78)

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นเครื่องจักรกล เช่น เครื่องยนต์สำหรับการสอนเรื่องช่างยนต์ หรือเครื่องเชื่อมโลหะ เป็นต้น จึงมีความต้องการทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานอาชีวศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วชิระ ขวัญเพชร ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ระดมทรัพยากร สร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการ สำหรับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร เนื่องจากโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์มีจำนวนครูเพียงพอในการสอนอาชีพ แต่ครูทุกคนต่างมีหน้าที่สอนทักษะอาชีพให้กับนักเรียน โดยมีความถนัดหรือไม่ก็ตาม สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงกระบวนการผลิต การคัดเลือกและการสรรหาครูมาบรรจุ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นสาขาวิชาที่ผลิตมาจากสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูทั่วไป โดยไม่ได้มีวิชาด้านอาชีพโดยเฉพาะ (วชิระ ขวัญเพชร, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ พิเชิต ฤทธิ์จัญญ ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4 ประเด็น คือ 1) จัดระบบและกลไกในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลถึงคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 3) จัดระบบการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และ 4) จัดระบบการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา (พิเชิต ฤทธิ์จัญญ, 2554)

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 5 ประเด็นกลยุทธ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ใช้เทคโนโลยีประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดรักเกอร์และบิล (Drucker, P. F., 2005); (Bill, K., 2009) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การอำนวยการ 4) การควบคุม และสอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่ม้อย ได้ศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนนนราธิวาส บำรุง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ของ

ผู้บริหาร 2) การเชื่อมโยงความรู้จากครูสู่นักเรียน และ 3) เครือข่ายองค์กรภายนอก และเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา 2) ความทุ่มเทเสียสละของครู และ 3) ความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง และเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2555)

2.2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้เนื่องจาก ครู และบุคลากร โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ทุกคนมีหน้าที่ต้องสอนทักษะอาชีพให้แก่แก่นักเรียน จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในเรื่อง 1) การวางแผนการตลาด (Marketing Mix), การสร้างแบรนด์ (Story Branding), ตลาดออนไลน์ (Online Marketing) 2) ทักษะการสอน Soft Skills ที่จำเป็น 3) การสอนอาชีพด้วยเทคโนโลยีแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform) 4) ทักษะการสอนอาชีพใหม่ ๆ ในยุคปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และคณะ ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562) ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่ครูควรมี คือ ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และคณะ, 2553)

2.3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นสูงสุด และสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 2 จัดการงบประมาณด้านการจัดการศึกษา เกี่ยวกับการวางแผนใช้งบประมาณ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ และการติดตามและประเมินการใช้งบประมาณ (ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ, 2557)

2.4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมั่นคงและยั่งยืน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4.1 เพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 4.2 พัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานและทักษะฝีมือของผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน กลยุทธ์ที่ 4.3 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 4.4 เสริมสร้างคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาชีพใหม่ ๆ ที่ทันสมัย กลยุทธ์ที่ 4.5 พัฒนาคุณภาพการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอาชีพ กลยุทธ์ที่ 4.6 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอาชีพ

ซึ่งข้อค้นพบจากงานวิจัยในส่วนกลยุทธ์ที่ 4.1 และ 4.2 มีจุดเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานการทำงาน และทักษะฝีมือให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพิ่มขีดความสามารถเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะทักษะการวางแผนการตลาด ทักษะการสร้างแบรนด์ และเทคนิคตลาดออนไลน์ และจัดกิจกรรมสร้าง Soft Skills ที่จำเป็น และสิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นลำดับถัดมา คือ การขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่ 4.3 - 4.6 โดยการปรับหลักสูตรหรือจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมที่อิงผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) และอิงสมรรถนะ (Competency) ทำให้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการวัดประเมินผล (กลยุทธ์ที่ 4.5-4.6) ก็ต้องปรับเปลี่ยนเน้นการลงมือปฏิบัติ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic) และเป็นการประเมินร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง/สถานประกอบการมากขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ที่ 4.1 - 4.6 มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันในเชิงกระบวนการ และต้องขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิดล พุทธิรักษ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า กลยุทธ์ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ (สุทธิดล พุทธิรักษ์, 2556)

2.5 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานการศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการมีงานทำและเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ แนวคิดและวิธีการของสูงเนินโมเดล ต้นแบบการศึกษาเพื่ออาชีพและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยในสาขาที่สนใจหรือไปสู่การสร้างอาชีพ (ฐิติรัตน์ เขียวสุวรรณ, 2556) โดยต้องมีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ในเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เน้นทักษะศตวรรษที่ 21 การเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) และการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ระหว่างผู้รู้/ปราชญ์ ชุมชน นักธุรกิจ นักลงทุน สถานประกอบการ สถาบันทางการศึกษา ที่มีจุดเน้นในการพัฒนาทักษะอาชีพ (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2561)

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 - 2 พบว่าผลการประเมินความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลการประเมินความเป็นประโยชน์ อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการมีงาน

ทำ และพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่สามารถจัดการได้ไม่ยากนัก ในขณะเดียวกันประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 - 5 พบว่าผลการประเมินความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความเป็นไปได้ เนื่องจากการบริหารจัดการ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาคุณลักษณะ สมรรถนะของผู้เรียน การประสานความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมได้ยาก และอาจมีอุปสรรคเมื่อปฏิบัติจริง ข้อค้นพบเหล่านี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพงศ์ พลอาจ ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ โดยภาพรวม มีความสอดคล้องในระดับมาก มีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมาก และมากที่สุด (พัธพงศ์ พลอาจ, 2555) และสอดคล้องกับรัชนี้ นิธากร ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด มีความสอดคล้องกันในระดับมาก และในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ มาตรการและตัวชี้วัดมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (รัชนี้ นิธากร, 2555)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

จากภาพที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ 3 พันธกิจ เป้าประสงค์ 3 เป้าประสงค์ และ 5 ประเด็นกลยุทธ์

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ในภาพรวมค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.172 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด และด้านบุคลากร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ผลการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix พบว่าได้ 6 ประเด็นกลยุทธ์ 20 กลยุทธ์ และเพิ่มเติมเป็น 6 ประเด็นกลยุทธ์ 22 กลยุทธ์ 69 กลวิธี 76 ตัวชี้วัด จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผลการสร้างกลยุทธ์และการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 3 พันธกิจ 3 เป้าประสงค์ 5 ประเด็นกลยุทธ์ 15 กลยุทธ์ 37 กลวิธี และ 37 ตัวชี้วัด 3) ผลประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ ของกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ 1) ข้อค้นพบจากงานวิจัย พบว่า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ดังนั้น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็น จัดหางบประมาณสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย 2) การนำกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน ที่เป็นผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัตินั้น สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ที่มีความพร้อมในการดำเนินการอยู่แล้ว การนำกลยุทธ์ไปเทียบเคียงและนำไปเพิ่มเติมดำเนินการให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น สำหรับโรงเรียนที่มีข้อจำกัด มีแนวทางการดำเนินการที่ไม่ชัดเจน ควรจัดลำดับความสำคัญของประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ กลวิธี ที่ตอบโจทย์ความจำเป็นและความต้องการมากที่สุดไปดำเนินการเป็นอันดับแรก 3) ผลการวิจัยในส่วนของประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานอย่างมั่นคงและยั่งยืน และประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย ๆ ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกัน (Alignment) ในเชิงกระบวนการ (Process) ที่ต้องทำควบคู่และต่อเนื่องกัน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ควรจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษาและปฏิบัติได้ตรงกัน 4) ควรมีการจัดทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะ (Soft Skill) ที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการเป็น

ผู้ประกอบการ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 5) ควรมี การทำวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ มีแนวทางใน การบริหารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาเพื่อการมี งานทำ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2561). แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2561. กรุงเทพมหานคร: บีทีเอส เพรส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของ กระทรวงศึกษาธิการ(ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เจริญวิชิษฐ์ สมพงษ์ธรรม และคณะ. (2553). การศึกษาแนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยใน ทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตรรัตน์ เชี่ยวสุวรรณ. (2556). สูงเม่นโมเดล ต้นแบบการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ. เรียกใช้เมื่อ 14 มกราคม 2561 จาก <http://www.ict.up.ac.th/2012/UserFiles/File/Research>
- ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ. (2557). กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของนิสิตนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุณูปบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัทธิพงศ์ พลอาจ. (2555). กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัด กำแพงเพชรให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุณูปบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2554). การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(1), 117-128.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2556). หลักการและกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จุลภาค. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชนี นิธากร. (2555). กลยุทธ์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราช ภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุณูปบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์ การบริหารและการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วชิระ ขวัญเพชร. (2561). การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดชายแดนภาคใต้. ใน บทสรุปสำหรับผู้บริหาร: รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

- หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8). สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานวิจัย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education). กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2559). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2559). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2555). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 35(1), 100-110.
- สุทธิดล พุทธิรักษ์. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุฎฐิบัณฑิต สาขาการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bill, K. (2009). Sport management. Great Britain: TJ International.
- Drucker, P. F. (2005). Managing one self. Harvard Business Review, 83(1), 100-109.